

Vastaus valtuustoaloitteeseen “Kulttuuria tasapuolisesti eri kirjastoihin ja toimitiloihin - myös lähiöiden ihmiset tarvitsevat kulttuuria”

Elinvoimalautakunta 14.04.2026 § 40
115/00.02.03/2026

Valmistelu ja lisätiedot

Vapaa-aikajohtaja Minna Särelä, kulttuuripalveluiden päällikkö Susann Hartman, kirjastopalveluiden päällikkö Malin Hollmén, nuorisopalveluiden päällikkö Nina Jorkama, taideoppilaitoksen rehtori Emmi-Liina Vakkuri-Johansson, kansalaisopiston rehtori Annelie Åkerman-Anttila, etunimi.sukunimi@porvoo.fi

Mirja Suhonen on valtuustoaloitteessaan 14.1.2026 esittänyt seuraavaa:

Porvoon keskustan alueella ja pääkirjastossa on runsasta ja ilmaista kulttuuritarjontaa. Tämä on tietenkin hieno asia, mutta kulttuuria kaivataan myös lähiöissä ja haja-asutusalueilla.

Kulttuuritarjonnan keskittymisen myötä on lähiöistä ja kylistä matkustettava keskustaan. Tasavertaisesti voisi olla toisinkin ja näin tarjonta ulottuisi useammille asukkaille.

Matkustamisesta tulee myös kustannuksia, mikä huonontaa kulttuuritarjonnan saavutettavuutta. Kiitos kuitenkin parantuneista bussiyhteyksistä ja edullisista lipuista, joista ei tosin ihan kaikkialla Porvoossa päästä nauttimaan. Parantamisen varaa on 17.00 jälkeisissä julkisen liikenteen yhteyksissä. Siksi esittämäni kulttuurin ”hajasijoittaminen” toisi enemmän ihmisiä tarjonnan piiriin eri puolilta kaupunkia.

Eri puolilla Porvoota on, paitsi muutamat kirjastot, erilaisia toimitiloja, kuten kyläyhdistysten, nuorisoseurojen, marttayhdistysten ja työväen talot. Näiden käyttöä yleisötilaisuuksien ja erilaisten kulttuuritapahtumien tapahtumapaikkana kannattaa selvittää.

Todetusti kulttuuri lisää ihmisten hyvinvointia. Sydänliiton sivuilla todetaan: ”Kulttuurilla ja taiteella on tutkitusti vahva yhteys fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämisessä. Säännöllinen kulttuurin kokeminen vahvistaa muun muassa minäkuvaa, luovuutta ja elämäniloa sekä vähentää esimerkiksi sydän- ja verisuonitauteja.”

Kulttuuri kuuluu kaikille. Esitän siis, että kaupungin järjestämää kulttuuritarjontaa ulotetaan kaupungin eri puolille ja tällä tavoin edistää kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä, ja mahdollistaa osallistumisen suuremmalle osalle asukkaista.

Vastaus valtuustoaloitteeseen:

Mirja Suhonen esittää valtuustoaloitteessaan 14.1.2026, että kaupungin järjestämää kulttuuritarjontaa ulotetaan kaupungin eri puolille ja tällä tavoin edistetään kuntalaisten hyvinvointia ja

terveyttä, ja mahdollistetaan osallistumisen kulttuuriin suuremmalle osalle asukkaista. Hän ehdottaa, että kaupunki järjestäisi enemmän kulttuuritapahtumia lähikirjastoissa ja kylien toimitiloissa, kuten nuorisoseurojen ja työväentaloissa.

Kulttuurilla on laaja merkitys ja vaikutus hyvinvointiin ja terveyteen kuten aloitteentekijä toteaa. Kunnan tehtävänä on tarjota kulttuuripalveluita kaikille asukkaille. Järjestäjinä toimivat muun muassa kulttuuripalvelut, kirjastopalvelut, nuorisopalvelut, kansalaisopisto ja taideoppilaitos.

Kaupungin kulttuuritoiminta ja -palvelut keskittyvät käytännöllisistä ja taloudellisista syistä pääsääntöisesti omiin tiloihin. Kaikki kunnan kulttuuripalveluiden ylläpitämät kulttuuritilat sijaitsevat keskustassa. Kirjaston toimipisteet sijaitsevat keskustassa, Gammelbackassa ja Kevätkummussa. Lisäksi kirjastoauto kiertää lähialueilla ja kylissä ja Jokilaakson koulussa oleva Kerkkoon kirjasto on auki kyläläisille kerran viikossa. Nuorisopalveluiden tilat ovat keskustassa, Gammelbackassa ja Kevätkummussa. Porvoon kansalaisopistolla (KoMbi) on Porvoon alueella käytössään useita eri opetustiloja, joista keskeisimmät löytyvät Tarmolasta (Kombi-center) ja keskustasta (Pomo-talo). Kansalaisopisto käyttää myös muita tiloja eri puolilla kaupunkia kurssien tarpeen mukaan, kuten koulujen luokkatiloja ja liikuntahalleja, Taidetehtaan tiloja ja kulttuuritalo Grandia. Kurssinpidon vaatimat ja tarjolla olevat tilat suhteessa vuokratustannuksiin ovat keskeisimmät tekijät kurssin pitopaikkaa valittaessa. Tilavuokrat ovat olleet opiston nopeimmin kasvava kuluerä ja tätä kehitystä on pyritty hillitsemään eri tavoin.

Kirjastopalvelut

Kirjasto järjestää suurimman osan kirjailijavierailuista ja muista tapahtumista pääkirjastossa. Pääkirjasto sijaitsee keskeisellä paikalla, ja sinne mahtuvat suuretkin yleisömäärät. Pääkirjastossa on myös tapahtumiin tarvittavaa tekniikkaa. Osa pääkirjaston tapahtumista striimataan, joten niitä voi seurata myös etänä.

Kirjaston tapahtumatuotannon resursseista osa on suunnattu lähikirjastojen ja kirjastoauton tapahtumiin. Ne otetaan jatkossakin huomioon tapahtumia suunniteltaessa. Esimerkiksi keväällä 2026 Gammelbackan kirjastossa toteutettiin kolme kulttuuritapahtumaa tilojen muutoksista huolimatta, ja Kevätkummussa kaksi tapahtumaa ja elokuvanäytöksiä. Lisäksi kirjasto on mukana molempien lähiöiden kevättapahtumissa. Kirjasto pyrkii tarjoamaan tapahtumia lähiöihin jatkossakin ja pitää tärkeänä kulttuurin saavutettavuuden turvaamista myös lähiöissä.

Kirjasto vie kulttuuria kylien lapsille kirjastoautolla. Kirjastoautossa on syksyllä ja keväällä tapahtumaviikkoja, jolloin normaalin lainaustoiminnan sijaan viedään kulttuuritapahtumia kylien ja lähialueiden esikoulu- ja päiväkotiryhmille. Kirjastoautolla on myös viety kirjailijavierailija kyliin siten, että kirjailija on ollut mukana reitillä ja tavattavissa pysäkillä. Kirjastoauton käyttämistä vielä aktiivisemmin kulttuurin saavutettavuuden lisäämiseksi pohditaan.

Kulttuuripalvelut

Kaupungin kulttuuripalvelut tukee kulttuuritoimintaa lähiöissä ja kylissä avustuksin. Kulttuuritoiminnan järjestäjille - yksityishenkilöille, työryhmille ja yhdistyksille - voidaan myöntää hakemuksesta kulttuurin projektiavustuksia. Osa tuista osoitetaan toimintaan ja tapahtumiin lähiöissä, kylissä ja saaristossa. Asukas- ja kyläyhdistykset, jotka usein järjestävät toimintaa ja kylätapahtumia kylä- ja nuorisoseurojen taloissa, voivat lisäksi hakea kaupungilta vuosittain yhteisöllisyyden avustusta.

Lasten ja nuorten yhdenvertaista pääsyä ja osallistumista kulttuuritarjontaan ohjataan Porvoon kaupungin kulttuurikasvatussuunnitelman kautta. Kulttuuripolku on Porvoon kaupungin kulttuurikasvatussuunnitelma, jolla tuetaan perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen opetussuunnitelmaa. Jokaiselle vuosiluokalle peruskouluissa on suunnattu yksi vierailukäynti vuodessa esimerkiksi konserttiin, teatteriesitykseen, näyttelyyn tai museoon. Tarjonnasta vastaavat kulttuuripalvelut, kirjastopalvelut, Porvoonseudun musiikkiopisto, Porvoon taidekoulu ja Porvoon museo.

Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittaman Uudenmaan Kulttuuri kylässä -hankkeen puitteissa 2021–2022 tehtiin laaja asukaskysely myös Porvoon keskusta-alueen ulkopuolella kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluista ja niihin kohdistuneista toiveista. Asukkaiden vastausten perusteella lasten, nuorten ja lapsiperheiden kulttuuripalveluita tulisi priorisoida. Tapahtumien järjestämistä kylissä pilotoitiin hankkeen aikana.

Uudenmaan liiton 2024–2025 koordinoiman Uudenmaan kulttuurimarkkinat -hankkeen puitteissa rahoitettiin kulttuuritapahtuma Hinthaarassa, Kulloossa ja Epoossa yhteistyössä paikallisten kyläyhdistysten kanssa.

Kulttuuripalvelut tarjoaa myös digitaalisia palveluita asukkaille.

Musiikkiopisto

Musiikkiopisto järjestää konsertteja eri puolella kaupunkia. Konsertteja on järjestetty keskusta-alueen lisäksi muun muassa Gammelbackassa ja Haikkoossa. Musiikkiopiston tuottama palvelu on tuonut varhaisiän musiikinopetuksen jokaiseen päiväkotiin Porvoon alueella.

Nuorisopalvelut

Nuorisopalvelut järjestää kulttuuritoimintaa omissa tiloissaan sekä lähiympäristössä. Nuorisotiloissa järjestetään kädentaitojen pajoja, kursseja ja kerhoja. Viime vuosina graffititaiteen tekemisen opastusta ja mahdollisuuksia on tuotu lähiöihin. Nuorisotiloissa järjestetään mm. bändi-iltoja ja Dj:n vetämiä diskoja. Nuorisotilojen

pelitoimintaan on panostettu. Pelikulttuurilla on merkittävä asema nuorten arjessa.

Nuorisopalvelut vastaa Porvoon harrastamisen mallin koordinoinnista. Harrastamisen mallin kerhoja toteutetaan kaikilla Porvoon ala- ja yläkouluilla. Kerhot järjestetään heti koulupäivän jälkeen, ja niiden teemat vaihtelevat kulttuurista liikuntaan. Kerhojen sisällöt suunnitellaan oppilaiden toiveiden pohjalta.

Nuorisopalvelut järjestää koululaisten loma-aikojen toimintaa myös lähiöissä ja kylissä. Liikkuva nuorisotyö pyrkii tavoittamaan myös kyllien lapsia ja nuoria eri toimintasisällöillä.

Kansalaisopisto

Porvoon kansalaisopisto tarjoaa laajan ja monipuolisen kulttuuritarjonnan, joka kattaa taiteen, musiikin, teatterin, kirjallisuuden sekä erilaiset tapahtumat, esitykset ja näyttelyt. Tarjonta on suunnattu kaikenikäisille ja eri tasoille harrastajille. Kurssitarjontaan kuuluu kuvataidekurssit, keramiikka ja savityöt, sanataide ja kirjallisuus, teatteritaide, valokuvaus, musiikki, kuorot ja tanssi. Tämän lisäksi on paljon tarjontaa, joka liittyy kulttuuriin ilmaisumuotoihin, kuten kädentaidot, jooga, historia, ruoka ja puutarhahoito.

Vakauttamisohjelma ja kehittämisen mahdollisuudet

Kaupunki on käynnistänyt talouden vakauttamisohjelman valmistelun. Tavoitteena on, että ohjelma viedään kaupunginvaltuuston päätettäväksi kesäkuussa 2026, jonka jälkeen se ohjaa vuoden 2027 talousarviokehityksen ja talousarvion valmistelua. Kaupungin talouden ennustetaan painuvan selvästi alijäämäiseksi vuosina 2027–2028, minkä vuoksi kaupunginvaltuusto päätti vakauttamisohjelman tarpeellisuudesta hyväksyessään vuoden 2026 talousarvion.

Kulttuurisisältöjen tuottamiseen käytössä olevat resurssit ovat laskeneet jo vuodelle 2026 talouden tuottavuus- ja tasapaino-ohjelman myötä. Tämän ja tulevien vakauttamistoimenpiteiden vuoksi on oletettavaa, että palveluita joudutaan edelleen keskittämään omiin tiloihin, jotka sijaitsevat pääosin keskustan alueella.

Kaupunki järjestää kulttuuritoimintaa kuitenkin myös jossain määrin lähiöissä ja kylissä, mutta resursseja tarjonnan kasvattamiseen ei juuri ole. Kirjaston osalta pohdittavana on kirjastoauton laajempi käyttö kulttuurin viemiseen keskustan ulkopuolelle. Lisäksi kaupunki on päättänyt vuoden 2026 maksuttomista joukkoliikennepäivistä. Näihin päiviin osuu usea pääsymaksuton kulttuuripainotteinen tapahtuma, kuten Jokikarnevaalit, Joulun avaus, Porvoon valot, Porvoon päivät ja Vappupäivä. Kulttuuritapahtumien järjestämisessä huomioidaan kaupungin ilmasto- ja ympäristöohjelma 2024–2027, jonka tavoitteiden mukaan palvelut pyritään järjestämään siten, että ne ovat saavutettavissa julkisella liikenteellä.

Apulaiskaupunginjohtaja

Elinvoimalautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle, että edellä mainittu teksti annetaan vastauksena valtuustoaloitteeseen ja lähettää vastauksen tiedoksi kaupunginvaltuustolle.
Pykälä tarkastetaan heti.

Päätös

Elinvoimalautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että edellä mainittu teksti annetaan vastauksena valtuustoaloitteeseen ja lähettää vastauksen tiedoksi kaupunginvaltuustolle.
Pykälä tarkastettiin heti.